Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender, judecător Alexandru Bogdan
Dosarul nr. 21r-1212/23
1-22191029-02-21r-13052023

D E C I Z I E
În numele Legii

11 decembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău
având în componenţa sa:
Preşedintele de şedinţă ***Alexandru Spoială***
Judecătorii ***Denis Băbălău și Silvia Gîrbu***

judecând în procedură scrisă, în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul administrației instituției penitenciare nr. 8 Bender declarat împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 19 aprilie 2023, prin care s-a admis plângerea condamnatului Cebotarenco Serghei împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Termenii de examinare a cauzei:
Prima instanță: 29.12.2022 – 19.04.2023;
Instanța de recurs: 13.05.2023 – 11.12.2023.
Procedura de citare legală a fost executată.

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău, a –

C O N S T A T A T :

Soluția și argumentele instanței de fond:

1. *Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 19 aprilie 2023*, a fost admisă parțial cererea condamnatului Cebotarenco Serghei, împotriva administraţiei instituțiilor penitenciare nr.8-Bender, referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale. S-a constatat faptul că Cebotarenco Serghei a fost deținut în perioada: 12.06.2019 – 19.04.2023 în Penitenciarul nr.8-Bender, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, și

anume o perioadă totală de 1407 (una mie patru sute șapte) zile în calitate de condamnat. Termenul pedepsei stabilită lui Cebotarenco Serghei s-a redus cu 140 (una sută patruzeci) zile, pentru perioada de 1407 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.8-Bender, cu calcularea a 1 (una) zi de reducere pentru fiecare 10 (zece) zile de detenție. În privința perioadei rămase de 07 (șapte) zile, calculată în condiţiile art. 473^4 alin. (5) CPP (din perioada de 97 zile și care nu au putut fi împărțite la 10), se acordă în calitate de despăgubire condamnatului Cebotarenco Serghei, suma bănească în mărime de 350 (trei sute cincizeci) lei, și anume 1 (una) unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al R.M.

2. *Pentru a se pronunța cu încheierea în cauză instanța de fond a stabilit că,* la 29.12.2022, condamnatul Cebotarenco Serghei a înaintat în instanța de judecată, plângere insituției penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, solicitând reducerea pedepsei.

3. Prin plângerea suplimentară din 20.03.2023, Cebotarenco Serghei a concretizat că se plânge pe condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 8-Bender, unde condițiile sunt contrare art. 3 CEDO, referindu-se la conținutul raportului CpPT privind vizita de monitorizare efectuată în Penitenciarul nr. 8-Bender, pe data de 13 noiembrie 2021.

Solicitările recurentului:

4. *Nefiind de acord cu hotărârea în cauză, în termenul de 10 zile de la pronunţarea încheierii, a declarat recurs administrația penitenciarului nr. 8 Bender*, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 19 aprilie 2023, dosar, emisă la plângerea condamnatului Cebotarenco Serghei. Pronunţarea unei noi hotărâri prin care plângerea condamnatului Cebotarenco Serghei împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţie, cu reducerea pedepsei, să fie respinsă ca fiind neîntemeiată. Examinarea prezentului recurs în lipsa reprezentantului Penitenciarului nr. 8 - Bender, cu informarea ulterioară despre decizia luată pe prezenta cauză.

5. În motivarea recursului, administrația penitenciarului nr. 8 Bender, a invocat că, hotărârea în cauză o considerăm neântemaiată şi pasibilă casării, întrucât la examinarea cauzei, instanţa de judecată nu a luat în considerare faptul că Penitenciarul nr.8-Bender este un penitenciar cu spaţii locative de tip „baracă”, unde deţinuţilor le este creată posibilitatea de a ieşi la aer liber de la deşteptare până la stingere. Deţinutul a fost plasat iniţial în sectorul nr. II, etaj nr. 3, secţia

locativă nr. 17, ulterior în sectorul nr. I, bloc nr. 1, etajul nr. 2, secţia locativă nr. 2.

6. Recurentul comunică că iluminarea de zi în celule este asigurată prin geamuri din PVC mărimea cărora nu este mai mică de l,5m x l,5m, geamurile fiind folosite şi pentru ventilare, utilate cu deschidere în două părţi, iar pe timp de seară şi până la stingere prin plafon electric, cu o capacitate de 100W.

7. Cu referire la temperaturile din spaţiile locative, precizează că, pe perioada toamnă-iamă, în toate încăperile de detenţie a penitenciarului se menţine o temperatură nu mai mică de 18° C, conform standardelor naţionale prevăzute de Statutul executării pedepsei de către condamnaţi.

8. Spaţiile locative din penitenciar nu dispun de bloc sanitar, dar este creat accesul liber la un bloc sanitar în afara secţiei, însă pe acelaşi etaj. Apa potabilă fiind asigurată în permanenţă printr-un rezervuar instalat în spaţiul sectorului. Sistematic, de către Administraţia penitenciarului probele apei predestinate deţinuţilor pentru consum şi folosinţă sunt expediate la expertiză către CSP Anenii Noi şi CSP Căuşeni, de unde parvin rezultatele analizei care corespunde normelor sanitare privind calitatea apei.

9. Penitenciarul nr. 8 - Bender nu este alimentat cu energie electrică centralizat, însă spaţiile locative sunt dotate cu prize la tensiunea 220 V care sunt alimentate cu energie electrică de la generatorul diesel al penitenciarului, o dată cu înserarea şi până la stingere.

10. Spălătoria lingeriei de pat se face săptămânal, conform registrului şi graficului stabilit în spălătoria Penitenciarului.

11. Îmbăirea se face cu apă caldă anul întreg, în strictă conformitate cu prevederile Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, cel puţin o dată în săptămînă, conform graficului.

12. Pe parcursul întregii perioade de detenţie în Penitenciarul nr. 8 - Bender, persoana vizată a beneficiat de un regim alimentar, care este în strictă conformitate cu prevederile Statutului de executare a pedepsei de către deţinuţi, hrana caldă fiindu-i distribuită conform Hotărârii Guvernului nr. 609 din 29.05.2006, zilnic de trei ori, cu respectarea normelor sanitare de igienă şi conform meniului aprobat săptămânal.

13. Referitor la starea sanitaro-igienică, este de remarcat faptul că anual au fost procurate preparate specifice pentru petrecerea deratizării şi dezinfecţiei în penitenciar. Informaţiile privind acordarea asistenţei medicale nu se deţin în Penitenciarul nr. 8 - Bender, doar la locul de detenţie a persoanei, însă, reieşind din prevederile pct. 3) al **„** *Regulamentului cu privire la modul de asigurare a asistenţei medicale persoanelor deţinute în penitenciar* ”, aprobat prin Ordinul MJ nr. 478 din 15.12.2006, deţinuţii, ca urmare adresărilor, zilnic au fost şi sînt verificaţi de către personalul medical, cu acordarea ajutorului medical ori de cîte ori era şi este necesar.

14. Pe perioada executării pedepsei condamnatului, penitenciarul dispunea de funcţia de stomatolog. în luna august 2020, conform planului de repartizare, a fost instalat aparat stomatologic performant, care a permis acordarea asistenţei medicale calitative. Asistenţa medicală în P 8 - Bender se acordă în regim non-stop.

15. E de menţionat şi faptul că, pe perioada detenţiei în Penitenciarul nr. 8 - Bender, persoana vizată, nu s-a adresat cu plîngeri în adresa administraţiei instituţiei privind presupusele condiţii inadecvate de detenţie.

16. În această ordine de idei, se conclude faptul că deţinutul Cebotarenco Serghei nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei.

17. Ţinem să menţionăm faptul că la evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată urmează să dea apreciere atît probelor prezentate de părţi, cît şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu, astfel conform rapoartelor CPT, cât şi a practicii CEDO, Penitenciarul nr.8-Bender. nu a fost recunoscut ca un penitenciar cu condiţii inumane sau degradante.

18. Totuşi judecătorul ajunge la concluzia că condamnatul a fost deţinut în condiţii contrare art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 8 - Bender, aplicând neargumentat o reducere de 140 zile de detenţie.

19. În urma celor expuse mai sus, reiterează că în argumentarea pretenţiilor invocate condamnatul nu a prezentat careva probe concludente, pertinente, care ar demonstra depăşirea nivelului minim de suferinţe, care ar putea fi încadrat ca încălcare a articolului 3 CEDO.

20. Concluzia instanţei nu poate fi bazată doar pe constatările indicate în rapoartele CPT, care în fapt face o analiză generală a condiţiilor din Penitenciare. Plângerea împotriva condiţiilor de detenţie se examinează de către instanţă în mod individual.

21. *Cu referire la procedura de judecare a cauzei, Colegiul penal menţionează că, prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală şi a Codului contravenţional) în vigoare din 22.08.2023 au fost operate modificări la art. 437-449 Cod de procedură penală.*

22. Potrivit noilor modificări operate la art. 447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

23. Respectând art. 447 alin. alin. (1), (2) Cod de procedură penală, cât și principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă, până la data examinării recursului, în adresa instanței de

recurs nu a fost depusă vreo referință asupra recursului declarat.

Aprecierea instanței de recurs:

24. Colegiul penal, audiind participanții prezenți la proces, examinând materialele dosarului, consideră recursul neîntemeiat şi pasibil de a fi respins, din următoarele considerente.

25. Conform art. 449 alin. (l) lit. a) Cod procedură penală, judecând recursul, instanţa respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

26. Așadar, în conformitate cu art. 473^2 alin. (1) Cod procedură penală, plângerea împotriva administrației instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat.

27. Potrivit art. 473^3 alin. (1)-(3) Cod procedură penală, plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se examinează de către judecătorul de instrucţie, cu participarea condamnatului sau a prevenitului şi, după caz, a avocatului acestuia şi a reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare. Sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare. Condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

28. Conform art. 473^4 alin. (4)-(5) Cod procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin. (4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

29. În conformitate cu prevederile art. 473^4 alin. (6) CPP, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), preveniţii sunt

despăgubiţi în conformitate cu art. 385 alin. (5) şi (6) sau, după caz, aceştia pot înainta o acţiune civilă.

30. Conform materialelor cauzei se stabilește că, prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 19.10.2018, Cebotarenco Serghei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 16 ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

31. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20.02.2019, a fost respins apelul declarat și menținută sentința din 19.10.2018.

32. Potrivit raportului prezentat de către reprezentantul instituției penitenciare, se atestă că Cebotarenco Serghei se deține în Penitenciarul nr.8-Bender în perioada începând cu 12.06.2019 până la 19.04.2023.

33. Colegiul penal, reiterează prevederile Statutului executării pedepsei de către condamnați și anume, pct. 464, potrivit căruia fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m^2, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii, astfel, contrar celor expuse, studiind raportul prezentat de către administrația penitenciarului, nefiind fundamentate pe careva probe, iar pentru a aprecia credibilitatea uneia dintre părți, în lipsa altor dovezi, instanța de fond, corect și-a întemeiat concluzia în baza rapoartelor organizațiilor naționale și internaționale ce țin de acest aspect.

34. Reieşind din circumstanţele şi faptele invocate Colegiul reține că în plângerea înaintată, condamnatul solicită reducerea pedepsei în baza art. 473^1 – 473^4 CPP, pentru perioada deținerii sale în Penitenciarul nr. 8 – Bender.

35. Astfel, referitor la perioada de detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO, a lui Cebotarenco Serghei, în Penitenciarul nr. 8-Bender, perioada continuă de la 12.06.2019 până la 19.04.2023, pe o perioada totală de 1407 (o mie patru sute șapte) zile, în calitate de condamnat, instanța de fond corect a dispus reducerea de 1 zi pentru fiecare 10 zile de detenţie, astfel, încât din termenul pedepsei stabilite lui Cebotarenco Serghei, să se reducă cu 140 (o sută patruzeci) zile (conform formulei 1407 zile x 1/10 = 140 zile), pentru perioada de aflare în condiţii precare în Penitenciarul nr.8 Bender, iar pentru perioada de 7 (șapte) zile calculate în condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP, din perioada de 1407 zile și care nu au putut fi împărțite la 10, oportun i-a acordat compensarea acestora în valoare bănească în mărime de 350 (trei sute cinci zeci) lei, şi anume a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție.

36. Subsecvent, Colegiul penal reține că, reducerea stabilită este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional

circumstanțelor constatate, iar argumentele invocate în cererea de recurs precum că, în perioada deţinerii petiţionarului în Penitencirul nr. 8 Bender, standardele minime de întreţinere a condamnatului au fost respectate din toate punctele de vedere şi nicidecum nu pot fi apreciate ca inumane sau degradante, urmează a fi respinse, or, dificultăţile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenţiei sale în Penitenciarele nr. 8 Bender, au depăşit nivelul inevitabil de suferinţă inerent detenţiei şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenţie, aceste condiţii fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

37. Sub egida acestor constatări, Colegiul penal reține legalitatea încheierii contestate, iar recursul administrației Penitenciarului nr. 8 Bender fiind neîntemeiat și urmează a fi respins.

38. În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că, instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată şi motivată, iar în situația în care instanța şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).

39. Astfel, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

40. În conformitate cu art. art. 447-449 alin. (1), pct. 1), lit. a) CPP al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

D E C I D E:

Se respinge, ca fiind nefondat, recursul administrației instituției penitenciare nr. 8 Bender și se menține fără modificări încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 19 aprilie 2023 în privința condamnatului Cebotarenco Serghei.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei: Alexandru Spoială

Judecătorii: Denis Băbălău

Silvia Gîrbu